

ІНТЕРНЕТ АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНИ

04053, м. Київ, вул. О.Гончара, 15/3, офіс 22
info@inau.ua; www.inau.ua

Голові Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку
ЖИВОТОВСЬКОМУ О.М.

Вих. № 19
від 13.03.2024

Щодо пропозицій до проекту постанови НКЕК «Про затвердження Змін до Порядку накладення на постачальників електронних комунікаційних мереж або постачальників електронних комунікаційних послуг із значним ринковим впливом на оптових та/або роздрібних ринках регуляторних зобов'язань, їх зміну та зняття»

Шановний Олександр Миколайовичу!

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (НКЕК) на офіційній сторінці НКЕК в мережі Інтернет за адресою: <https://nkrzi.gov.ua/> у розділі «Регуляторна діяльність НКЕК», «Регуляторні акти 2024 року», опубліковано проект постанови НКЕК «Про затвердження Змін до Порядку накладення на постачальників електронних комунікаційних мереж або постачальників електронних комунікаційних послуг із значним ринковим впливом на оптових та/або роздрібних ринках регуляторних зобов'язань, їх зміну та зняття» (далі – проект постанови) та зазначено, що пропозиції та зауваження можна подати до НКЕК до 10 квітня 2024 року.

Враховуючи зазначене, в установленій термін, надаємо пропозиції до проекту постанови, які просимо розглянути та врахувати.

В Аналізі Регуляторного впливу до проекту постанови зазначено, що проблема має вплив на суб'єктів господарювання, що є постачальниками електронних комунікаційних мереж та/або послуг (далі – постачальники), в т.ч. на суб'єкти малого підприємництва. Проте, у цьому документі не розкрито, яким чином прийняття постанови матиме позитивний вплив на постачальників, в т.ч. на суб'єктів малого підприємництва. Також не вказано, що постанова, у разі її прийняття, не застосовуватиметься до цієї категорії постачальників, а саме, в частині накладення регуляторних зобов'язань.

Накладання регуляторних зобов'язань на постачальників електронних комунікаційних послуг на роздрібних ринках, як вважає регулятор, дозволить створити передумови для зниження цін та підвищення якості електронних комунікаційних послуг для споживачів. Разом з цим, не наведено належних доводів відносно того, як саме впровадження регуляторних зобов'язань, зазначених у проекті постанови, може вплинути саме на якість ЕКП. А відносно цін на ЕКП, то навпаки, ІнаУ неодноразово звертала увагу, в т.ч. регулятора, що на ринку послуг доступу до мережі Інтернет, в окремих адміністративно-територіальних одиницях, навпаки, має місце демпінг цін.

1. Пропозиції щодо регуляторних зобов'язань до мікропідприємств та малих підприємств.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» основними напрямками державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні є, зокрема, удосконалення та спрощення порядку ведення обліку в цілях оподаткування, *зaproвадження спрощеної системи*

оподаткування, обліку та звітності для суб'єктів малого підприємництва, що відповідають критеріям, встановленим у податковому законодавстві; сприяння розвитку інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва;

Відповідно до частини 8 статті 19 ГК України усі суб'єкти господарювання, зобов'язані вести первинний (оперативний) облік результатів своєї роботи, складати та подавати відповідно до вимог закону статистичну інформацію та інші дані, визначені законом, а також вести (крім осіб, які провадять господарську діяльність і зареєстровані відповідно до закону як підприємці) бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно із законодавством. *Забороняється вимагати від суб'єктів господарювання подання статистичної інформації та інших даних, не передбачених законом або з порушенням порядку, встановленого законом.*

Відповідно до ч. 6 ст. 145 ГК України суб'єкти господарювання зобов'язані на основі даних бухгалтерського обліку складати фінансову звітність за формами, передбаченими законодавством, проводити інвентаризацію належного їм майна для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та звітності, надавати фінансову звітність відповідно до вимог закону та їх установчих документів.

Відповідно до абзацу третього пункту 44.2 статті 44 ПК України юридичні особи – платники єдиного податку, які відповідають критеріям, визначеним підпунктом 3 пункту 291.4 статті 291 цього Кодексу, ведуть *спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат* з метою об'єднання об'єкта оподаткування за методикою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Відповідно до пункту 5 частини четвертої статті 4 «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку» *регуляторний орган не має права накладати регуляторні зобов'язання з надання доступу до фізичної інфраструктури електронних комунікацій для розгортання мереж електронних комунікацій та з надання доступу до елементів мереж електронних комунікацій та об'єктів інфраструктури щодо спільного розташування і використання елементів інфраструктури, якщо:*

- встановлення таких зобов'язань поставить під загрозу економічну чи фінансову життєздатність розгортання нової мережі, особливо в сільській місцевості;
- встановлення таких зобов'язань поставить під загрозу економічну чи фінансову здатність суб'єкта господарювання до розгортання нової мережі, зокрема суб'єкта мікро-, малого чи середнього підприємництва та з обмеженою територією покриття.

У частині першій статті 17 Директиви Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2018/1972 від 11 грудня 2018 року про запровадження Європейського кодексу електронних комунікацій (далі – Директива) вказано: «Держави-члени можуть не застосовувати вимоги, зазначені в першому підпараграфі, до суб'єктів господарювання, що мають річний оборот менше ніж 50 млн. євро від діяльності в межах Союзу, пов'язаної з електронними комунікаційними мережами або послугами.»

Зауважимо, що у проекті постанови не враховано згадані положення нормативно-правових актів та Директиви, та встановлюється можливість накладення регуляторних зобов'язань на усіх постачальників, які будуть визначні постачальниками ЗРВ. З огляду на особливості ведення бухгалтерського обліку та звітності мікропідприємствами, малими та середніми підприємствами, як це визначено у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», далі *пропонуємо зміни до проекту постанови з метою того, щоб регуляторні зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку не накладалися на постачальників, які є мікропідприємствами та малими підприємствами.*

Відповідно до частини 1 статті 87 Закону України «Про електронні комунікації» регуляторний орган приймає рішення про накладення регуляторного зобов'язання з

роздільного бухгалтерського обліку щодо певних видів діяльності з взаємоз'єднання мереж та доступу, які передбачають обов'язок постачальника електронних комунікаційних мереж із значним ринковим впливом, що є вертикально інтегрованим підприємством, забезпечити прозорість своїх оптових цін та внутрішніх трансфертних цін (щодо вертикально інтегрованих та пов'язаних суб'єктів господарювання), у тому числі для забезпечення дотримання зобов'язань щодо недискримінації згідно із статтею 86 цього Закону або, у разі необхідності, для запобігання недобросовісному перехресному субсидуванню. Регуляторний орган встановлює вимоги до формату та методології роздільного обліку, що мають застосовуватися у разі накладення передбачених цією частиною зобов'язань.

Також, відповідно до частини 1 статті 71 Директиви національний регуляторний орган може, згідно зі статтею 68, накладати зобов'язання щодо роздільного бухгалтерського обліку стосовно певних видів діяльності, пов'язаних з взаємоз'єднанням або доступом.

З огляду на зазначене, пункт 4 Вимоги до формату та методології роздільного бухгалтерського обліку певних послуг за видами діяльності із взаємоз'єднання мереж та доступу, які є Додатком 2 до Порядку (далі – Вимоги) пропонуємо викласти в редакції:

«До основних видів діяльності у сфері електронних комунікацій та радіочастотного спектра, стосовно яких регуляторний орган може приймати рішення про накладення регуляторного зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку на постачальника електронних комунікаційних мереж та/або послуг, що є вертикально інтегрованим оператором, належить діяльність, пов'язана:

зі взаємоз'єднанням електронних комунікаційних мереж;

наданням, відповідно до Закону України «Про електронні комунікації», права та можливості доступу до електронних комунікаційних мереж, інфраструктури, засобів та/або послуг іншим постачальникам електронних комунікаційних мереж та/або послуг з метою надання ними електронних комунікаційних мереж та/або послуг, у тому числі для мовлення (доступ).

Вимоги щодо накладення регуляторного зобов'язання з роздільного бухгалтерського обліку не накладаються на постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг, які належать до мікропідприємств та малих підприємств за критеріями, визначеними у частині другій статті 2 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

2. Пропозиції щодо визначення вертикально інтегрованого підприємства.

У пункті 2 Вимог надано таке визначення: «вертикально інтегроване підприємство - підприємство з двома та більше видами взаємопов'язаних між собою виробництв (організаційно, технологічно і економічно), об'єднаних єдиною метою діяльності».

Дане визначення запозичено із Порядку (правил) організації та ведення обліку за ліцензованими видами діяльності у сфері теплопостачання на принципах стимулюючого регулювання. Але ж теплопостачальні підприємства, насправді, можуть здійснювати одночасно і виробництво теплової енергії, і її постачання, і ці види діяльності є взаємопов'язаними. У сфері ж електронних комунікацій, вважаємо, не можна застосовувати цю аналогію, оскільки відсутнє виробництво, тим більше, в діяльності зі взаємоз'єднання ЕКМ чи доступу.

Наприклад, з аналогії, в українському законодавстві, а саме, у Законі України «Про ринок електричної енергії» є також визначення: *вертикально інтегрований суб'єкт господарювання* - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, фізична особа, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи

фізичною особою, що провадить діяльність з передачі та/або розподілу електричної енергії і щонайменше одну з функцій з виробництва або постачання електричної енергії, або група таких осіб, пов'язаних між собою безпосередньо чи опосередковано відносинами контролю, що провадять діяльність з передачі та/або розподілу електричної енергії і щонайменше одну з функцій з виробництва або постачання електричної енергії.»

Тобто, на ринку електричної енергії в ланцюгу від постачальника до споживача присутні виробництво електричної енергії, її передача/розподіл та постачання. Проте, ми не можемо стверджувати про наявність схожого ланцюга при наданні електронних комунікаційних послуг.

Відтак, у сфері електронних комунікацій у визначенні терміну «вертикально інтегроване підприємство», ймовірно, що арифметичний принцип вертикальної інтеграції може бути замінений на багаторівневий принцип. В теорії вертикальна інтеграція означає, що суб'єкт господарювання не купує певні товари або послуги в інших, а виробляє їх сам для себе. Тобто організує весь ланцюг створення вартості товару, послуги. А в запропонованому НКЕК визначенні терміну означатиме, що суб'єкт господарювання просто здійснює діяльність на різних ринках ЕКП одночасно. Це скоріше мультиринкові, а не вертикально інтегровані суб'єкти господарювання.

Тому визначення «вертикально інтегроване підприємство» у пункті 2 Вимог потребує суттєвого доопрацювання, оскільки повністю не узгоджується з загальною термінологією у Законі України «Про електронні комунікації».

Просимо врахувати зазначені пропозиції ІнАУ до проекту постанови і повідомити про результати їх розгляду.

З повагою

Голова Правління
ІНТЕРНЕТ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНИ

Олександр САВЧУК